

ἔγγρατον. Ὅταν ὁ Ἄσαν δικαιολογούμενος, ὅτι τὸν ἀδικεῖ ὁ Θεόδωρος, ἐκρέμασε τὰς συνθήκας τῆς εἰρήνης εἰς μίαν σημαίαν, ἵνα βλέπωσιν αὐτὰς οἱ στραῖται αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τοῦ Θεοδώρου, ὅπου συνέβη μάχη σφοδρά, καὶ ὁ Θεόδωρος νικηθεὶς, ἐλήφθη αἰχμάλωτος, μὲ ὅλους τοὺς υἱοὺς καὶ θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐπισήμους στρατηγούς, τῷ 1230. Ἐσώθη δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ὁ δὲ Ἄσαν ἐκυρίευσεν τοὺς εἰς τὴν Θράκην τόπους αὐτοῦ, εἰσέβαλε καὶ εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ Ἡπειρον ὀρπάζων καὶ λεηλατῶν. Ἐμενε τοῦτον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἐμμανουήλ διάδοχος, Δεσπότης γνωρίζμενος, καὶ εἶχε τὴν καθέδραν αὐτοῦ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὅς τις εἶχε γυναῖκα μίαν υἱὸν θυγατέρα τοῦ Ἄσαν. Συνεμάχησε καὶ μὲ ὅλους ἡγεμόνας, καὶ τέλος ἐζήτησε τὴν προστασίαν τοῦ Πάπα, ἵνα στρατεύῃ, τὸ ὅποιον δὲν ἐφάνη ἀρεσὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἡγεμόνας, καὶ εἰς τὸν τότε Πατριάρχην, Γερμανὸν ὀνομαζόμενον.

δ. γ'. Ὁ μὲν Ἄσαν μετεχειρίσθη φιλοφρόνως τὸν Θεόδωρον, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀνήσχε-

χος ὧν, συνεκρότησε συνωμοσίαν κατ' αὐ-
 τοῦ. Ὄθεν ἐτύφλωσεν αὐτὸν, ἔπειτα τὸν μετε-
 χειρίζετο πάλιν φιλανθρώπως. Εἶχε δὲ ὁ Θεό-
 δωρος ἐκ τῆς νομίμου γυναικὸς αὐτοῦ δύο υἱούς,
 τὸν Ἰωάννην καὶ Δημήτριον, καὶ δύο θυγατέ-
 ρας, τὴν Ἄνναν καὶ Εἰρήνην. Ὁ δὲ Ἄσαν βλέ-
 πων τὰ προτερήματα τῆς Εἰρήνης, ἔλαβεν αὐ-
 τὴν γυναῖκα τῷ 1237, καὶ οὕτως ἠλευθέρω-
 σε τὸν Θεόδωρον, καὶ ἐβοήθησεν αὐτὸν, νὰ
 λάβῃ πάλιν τὸ βασίλειον αὐτοῦ. Ὁ δὲ Θεόδω-
 ρος ἦτον τυφλὸς, ἐνεδύθη καὶ ὡς ἐπαίτης,
 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ζητῶν ἐλεη-
 μοσύνην, καὶ ἔπειτα ἐφανερώθη εἰς τοὺς φίλους
 καὶ ὀπαδοὺς αὐτοῦ. Καὶ οὕτω συνεκρότησεν ἐπα-
 νάσασιν, καὶ ἐδίωξε τὸν Ἐμμανουήλ. Ἐπειδὴ
 ὁμως ἦτον τυφλὸς, κατέστησε τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 Ἰωάννην εἰς τὸν θρόνον, καὶ αὐτὸς ἦτον μόνου
 σύμβουλος. Ἄλλ' ἐξηπάτησεν αὐτοὺς ὁ Βατάκης
 ὕσερον, καὶ παραιτήσαν τὸν Αὐτοκρατορικὸν
 τίτλον, ὡς ἐωνομάζετο μόνου Δεσπότης ὁ Ἰωάν-
 νης. Ὁ δὲ Ἐμμανουήλ ἐκυρίευσεν τὴν Θεσσαλίαν
 ὕσερον, καὶ μετὰ θάνατον τῷ 1241, ἀφῆκε
 διάδοχον τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Μιχαήλ Ἄγγελον
 τὸν Κομνηνὸν, υἱὸν νόθου τοῦ ῥηθέντος Με-

γὰρ τῆς Ἠπειροῦ. Ὁ Ἰωάννης ὁμοίως ἀπέθανεν
 ἄνωγος τῷ 1246, καὶ εἰς αὐτὸν διαδόχος ὁ ἀδελ-
 φὸς αὐτοῦ Δημήτριος, νέος ἔτι ὢν καὶ ἀπειρῶς
 πραγμάτων πολιτικῶν. Ὅθεν ὁ Βατάκης κα-
 τεσκέυασε συνωμοσίαν εἰς τὴν Θεσσαλονικην, καὶ
 ἐκυβέησεν αὐτήν· τὸν δὲ Δημήτριον κατέκλε-
 σεν εἰς ἓν φρούριον τῆς Ἀσίας. Ὁ δὲ πατὴρ αὐ-
 τοῦ Θεόδωρος ὁ τυφλὸς, ὁ μέγας ἐκείνος στρα-
 τικὸς καὶ πολιτικὸς, ἀνεχώρησεν εἰς τοὺς πα-
 λαιῶς τόπους αὐτοῦ ἔτι πρότερον, καὶ κρα-
 τήσας τὴν Ἠπειροῦ, καὶ μέρος τῆς Θεσσαλίας
 καὶ Μακεδονίας, εἶχε τὴν καθέδραν αὐτοῦ εἰς
 τὰ Βοδενά, Δεσπότης ἐνομαζόμενος.

§. ιθ'. Τότε εἶχον οἱ Λατῖνοι καὶ Ἑνετοὶ
 ὅλην τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, καὶ τὰ παραθαλάσ-
 σια, ἰακὸς τῆς Πελοποννήσου, τῆς Ἠπειροῦ, καὶ
 μέρος τῆς Θεσσαλίας. Ἐτι δὲ ἦτον καὶ ἓν ἔθνος ὀνο-
 μάζοντο, Βλάχοι ἐνομαζόμενοι, πρὸς τὰ ὄρη τῆς
 Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας. Ὁ δὲ Βατάκης
 θελὼν νὰ διώξῃ καὶ αὐτοὺς ἐκεῖθεν, ἐστράτευσε
 καὶ ἐκυβέησε τὰ Βοδενά τῷ 1251. Ὁ Θεό-
 δωρος ὁμοίως ἔφυγε πρὶν τῆς πολιορκίας εἰς τὴν
 Θεσσαλίαν πρὸς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Μεγαῆλ. Με-
 τὰ δὲ ταῦτα ἀπεσάτησαν πολλάι πόλεις τῆς

Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου, ὥς ἠναγκάσθη ὁ Μιχαὴλ νὰ ζητήσῃ εἰρήνην, καὶ νὰ δώσει εὐέχυρον εἰς τὸν Βατάκον τὸν Θεόδωρον τὸν τυφλόν, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Νικηφόρον. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Βατάκου, ὁ Νικηφόρος ἔλαβε γυναῖκα τὴν Μαρίαν θυγατέρα τοῦ Λασκάριως διαδόχου τοῦ Βατάκου τῷ 1258· καὶ τότε ἠναγκάσθη καὶ παρέδωκε τὸ Δυρράχιον καὶ εἰς φρούριον εἰς τὸν Λάσκαριν, ἵνα ἐλευθέρωσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸν Νικηφόρον· ἐπειδὴ ἦλθον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην νὰ λάβωσι τὴν νύμφην, ὁ δὲ Λάσκαρις ἐκράτησεν αὐτοὺς, ὡς αἰχμαλώτους, καὶ ἐζήτησεν ἐξαγορὰν τὰς πόλεις ταύτας. Ἐμεις τοίνυν ὁ Μιχαὴλ τότε Δεσπότης τῆς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας, καὶ μετ' ὀλίγου συνεμάχησε μὲ τούς Σέρβους, καὶ ἐζήτησε τὸ Δυρράχιον. Ἐπειτα ἐκυρίευσεν τὴν Ἀλβανούπολιν, τὴν Βέροϊαν, Βοδενά, τὸν Πριληπέν, τὴν Κασορίαν καὶ Ἀχρίδα. Ἐπειτα ὁμοῦς τὸν ἐπρόδωκεν ὁ νόθος υἱὸς αὐτοῦ εἰς μίαν μάχην καὶ ἐνικήθη, ὥς ἐκυρίευσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ πολλοὺς τόπους, τὴν Ἄρταν, καὶ ἄλλους, ἐπαλιόρησαν καὶ τὰ Ἰωάννινα. Οὗτος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὠνομάζετο Ἰωάννης· εἶχε δὲ καὶ ἄλλον υἱὸν

τὸν Νικηφόρον, οἱ ὅποιοι ἦσαν ὑποστρατηγοὶ
 αὐτοῦ. Τὸν δὲ Ἰωάννην ἐπέπληξε πρότερον διὰ
 τινὰ ἀταξίαν. Ὅθεν ἐκεῖνος ἀγανακτήσας, συνε-
 φώνησε τὴν προδοσίαν μετὰ τοὺς ἐχθρούς, καὶ συγ-
 κροτηθείσης τῆς μάχης τῷ 1260 πλησίον τῆς
 Ἀχαιοῦ, ἐπαυεσώτησε μετὰ τὸ κράτευσμά του,
 καὶ ἐπυλόμεναι τὸν πατέρα αὐτοῦ ἔπισθεν. Διὰ
 τοῦτο συνέδη ἀταξία, καὶ ἐφρουρεύθησαν πολλοὶ
 ἐπίσημοι σύμμαχοι καὶ οἰκείοι τοῦ Μιχαήλ. Ἐ-
 πειδὴ εἶχε καὶ Σικελούς καὶ Πελοποννησίους ἡ-
 γεμόνας συμμάχους. Ὁ δὲ Μιχαήλ ἐμβῆκεν
 εἰς μερικὰ πλοῖα, καὶ περιέπλεε τὴν Λευ-
 κίδα καὶ Κεφαλληνίαν, μὴ θυνάμενος νὰ στα-
 θῇ εἰς τὴν ξηρὰν. Μετ' ὀλίγου δὲ μετενόησεν
 ὁ προδότης, καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν μετὰ τὸ κρά-
 τευμα αὐτοῦ, νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν. Τότε ὁ
 Μιχαήλ ἀντὶ νὰ ὀργισθῇ, ἐγάσῃ ἀμέτρως διὰ
 τὴν ἐπιστροφὴν ταύτην. Ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης ἦ-
 ταν μέγας στρατηγός, εἶχεν ὁπωσοῦν καὶ μερι-
 κὸν κράτευμα, χρησιμώτατον εἰς ἐκείνην τὴν Σλι-
 θερὰν περίσασιν. Ὅθεν ἐξήλθον εἰς τὴν Ἰππειρον,
 καὶ ἀνέλαβον πάλιν ὅλους τοὺς τόπους αὐτῶν.

ς. ιε'. Ὁ δὲ Λάσκαρις ἔπεμψε κατ' αὐ-
 τοῦ ἄλλο κράτευμα, καὶ στρατηγὸς τὸν διαδόχου

του Στρατηγόπουλου, καὶ συνεκροτήθη ἄλλη μά-
 χη εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ἔνθα ἐνικήθη κατὰ κρά-
 τος ὁ Στρατηγόπουλος, ἐλήφθη καὶ αἰχμάλω-
 τος· ἠλευθερώθη ὅμως μετ' ἄλγους. Ἐξοσίλευσε
 δὲ τότε Μεγαῆλ ὁ Παλαιολόγος εἰς τὴν Νι-
 καιαν, καὶ ἔπερψε πόλιω τοῦ Στρατηγόπουλου
 κατὰ τοῦ Μεγαῆλ με' ἄλγους ζοάτουμα, ἐπει-
 δὴ εἶχον ἄλλο ἔτοιμον κατὰ τὴν Θράκην καὶ
 Θεσσαλίαν. Παρήγγειλεν ὅμως, νὰ περάσῃ πλη-
 οῦν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ νὰ παρατηρή-
 σῃ τὴν δύναμιν καὶ τὰ κινήματα τῶν Λατίνων·
 πλὴν νὰ μὴ ἐπιχειροῦν τι. Ὁ δὲ Στρατηγόπου-
 λος παράκουσε τὴν παραγγελίαν, καὶ αὐτὶ νὰ
 κατασκοπεύσῃ τοὺς Λατίνους, καὶ νὰ πολιορκή-
 σῃ τὸν Μεγαῆλ, ἐκურίευσεν τὴν Κωνσταντινουπό-
 λιν τῷ 1261 Ἰουλίῳ 25, τὴν ὁποίαν ἐκρά-
 τισαν οἱ Λατῖνοι 57 χρόνους. Οὗτοι οἱ βασι-
 λεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦσαν Γάλλοι, ἀλ-
 λά διὰ τὸ ὄνομα ἔλεγον αὐτοὺς Λατίνους. Τοὺς
 δὲ γνησίους Ἀυτοκράτορας τῆς Κωνσταντινουπό-
 λεως ὠνόμαζον Ἑλληνας· διότι ἦσαν Ἕλλητες,
 καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὸ ἔθνος· ὅθεν
 ὠνόμαζον καὶ ὠνομάζουσιν ἔτι οἱ Εὐρωπαῖοι τὸ
 ὠκελικὸν ἔθνος, ἔθνος τῶν Ἑλλήνων, ἐπει-

ἐπὶ οἱ Ἕλληες ἐδέχθησαν καὶ ἐσερίωσαν αὐτό. Τὸ δὲ σχίσμα ἐγένετο ἔτι πρότερον, καὶ ἐγένοντο συνεχῶς ὁμιλίαι καὶ συνειδήσεις ἀπρακτοὶ περὶ ἐνώσεως.

§. 45. Ἡ μὲν διαφωνία καὶ ἀδυναμία τῶν προτέρων Βυζαντίων, ἀπώλεσε τὴν Βυζαντινοῦπολιν, καὶ ὅλον σχεδὸν τὸ βασίλειον· ἡ δὲ διαφωνία τούτων τῶν νεωτέρων, ἡ πολιτικὴ, ἡ δημοκρατικὴ ἢ Ἑλληνικὴ, καὶ ἡ τέχνη ἢ στρατηγικὴ, ἀνέλαβε πάλιν τὸ βασίλειον καὶ τὴν ἀρχαίαν δόξαν. Ἐπειδὴ δὲν ἐξευδρωθήσαν εὐθὺς μετὰ τὴν ὄλωσιν, δὲν ἐταπεινώσαν τὸ φρόνημα, ἐὲν ἀφῆκαν τὸ γένος εὐάμαρτυρῆ, καὶ εὐάψυχου, καὶ ἀληθινότητι τὴν χρῆσιν τῶν ὀπλῶν, καὶ εὐά συνειδήσει τὴν δουλείαν καὶ χαμέρπειαν, ὥστε εὐά φρεσῆται τὰ ὄπλα καὶ τὸν πατροπαράδοτον εὐδωξον ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἐλευθερίας θάνατον· ἀλλ' ἐν ὅσῳ ἦτεν ἔτι θερμόν, καὶ εἶχε τὰ ὄπλα ἀνα χεῖρας, ἐδραμον καὶ ἐκράτησαν τοὺς ἐπιτηθεῖους τόπους, ὅθεν ἐδύναντο εὐά θερμαίνωσι τὸ γένος, εὐά μάχωνται ἀσφαλῶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ εὐά αὐξάνωσι κατ' ὀλίγον τὴν δύναμιν αὐτῶν. Ὁ μὲν Λάσκαρις ὁ πρῶτος ἐστῆσαν εὐθὺς τὸν Αὐτοκρατορικὸν θρόνον εἰς τὴν

Νίκαιαν, καὶ ὤμιλει ἐξ' ἴσου μὲ τὸν Λατίνου
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔχων καὶ Πατριάρχην
 καὶ Σύνοδον Ἀρχιερέων, καὶ πᾶσαν τὴν Αὐτοκρα-
 τορικὴν λαμπρότητα. Ὁ δὲ Ἀλέξιος, ἄλλου εἰς τὴν
 Τραπεζοῦντα. Ὁ Θεόδωρος εἰς τὴν Ἡπειρον,
 ἄλλος εἰς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Πε-
 λοπόννησον, ὥς ἀντὶ ἐνὸς, ἐσήθησαν πέντε
 σύλοι εἰς τὸ βασίλειον, ὡς πέντε Ἡλιοὶ Θερ-
 μαίνοντες καὶ παρηγοροῦντες πανταχόθεν τὸ γέ-
 νος, καὶ κατακαίοντες τὰς χεῖρας καὶ πόδας τῶν
 Λατίνων, ὥς κατέκλεισαν αὐτοὺς πανταχόθεν
 μόνον εἰς τὰ πέριξ τῆς Κωνσταντινουπόλεως· καὶ τέ-
 λος ἐξέβαλεν αὐτοὺς καὶ ἐκείθεν εἰς μόνος στρα-
 τηγὸς μὲ ὀλίγην δύναμιν, ὄνευ προσαγῆς καὶ
 προετοιμασίας βασιλικῆς. Ἐμάχοντο μὲν πρὸς
 ἀλλήλους, ἀλλὰ τὸ κέρδος τοῦ ἐνὸς καὶ ἡ ζη-
 μία τοῦ ἄλλου, ἦτον ἀείποτε ζημία τῶν Λα-
 τίνων. Ἐπειδὴ προβλέποντες τὴν ἀδυναμίαν αὐ-
 τῶν, προευτρέπιζον τὴν μοναρχίαν τῆς Κωνσταν-
 τινουπόλεως. Ὅθεν ἐδοκίμαζεν ὁ εἰς νὰ ταπει-
 νώσῃ τὸν ἄλλον, ἵνα εὐρεθῇ αὐτὸς ἕτοιμος. Οἱ
 δὲ Λατῖνοι ἐνόμιζον ἴσως, ὅτι ἀδυνατοῦσαν αὐ-
 τοὺς οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι, καὶ διὰ τοῦτο ἐκά-
 θηντο ἄργοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐνίστατο

δὲ καὶ ἐδοήθουν πότε τὸν ἕνα καὶ πότε τὸν ἄλ-
 λον κατὰ τὰς περιστάσεις, σκάπτουτες καὶ αὐτοὶ
 τὸν λάκκον, εἰς ὃν ἐμελλον νὰ πέσωσι.

§. εἴ. Ἐνῶς δὲ ὁ Παλαιολόγος διέταττε τὴν
 Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὁ Στρατηγόπουλος ἐ-
 θριάμβευεν, ὁ Μιχαὴλ τῆς Ἠπείρου ἐκυρίευσεν
 τὰς ἐκεῖ πόλεις. Ὄθεν ἐπέμφθη κατ' αὐτοῦ ὁ Στρα-
 τηγόπουλος κατὰ τὴν προτέραν παραγγελίαν, καὶ
 νικηθεὶς ἐλήφθη πάλιν αἰχμάλωτος, ὅς τις ἦεν
 πανταχοῦ ἀτίκητος. Τέλος δὲ συνειρῶνησαν εἰρή-
 νην τῷ 1264, καὶ ἡσύχασεν ὁ Μιχαὴλ γέρων ἡ-
 ὄη ὢν, ἔλαθε καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νικηφόρος τὴν
 ἀδελφὴν τοῦ Παλαιολόγου, ἐπειδὴ ἀπέθανεν ἡ
 πρώτη γυνὴ αὐτοῦ. Ἀπέθανε καὶ ὁ Μιχαὴλ τῷ
 1267, ὅς τις εἶχε καὶ ἄλλου υἱὸν νεώτερον Δη-
 μήτριον καλούμενον. Διεμοίρασεν ὁμῶς τοὺς τό-
 πους αὐτοῦ εἰς δύο μέρη, εἰς Ἠπειρον καὶ Θεσ-
 σαλίαν, καὶ ἀφῆκε τῆς μὲν Ἠπείρου διάδοχον
 τὸν Νικηφόρον, τῆς δὲ Θεσσαλίας τὸν υἱὸν
 Ἰωάννην. Τοῦτον δὲ μητρόπολις ἦτον αἱ νέαι
 Πάτραι τῆς Θεσσαλίας. Ἡ μὲν Ἠπειρος ἦτον
 ἀπὸ τῶν Ἱεραυτίων ὄρων, μέχρι τοῦ Ἀγελώου
 ποταμοῦ, περιέχουσα καὶ τοὺς Δόλοπας, καὶ τὰς πα-
 ρακειμένους νήσους. Ἡ δὲ Θεσσαλία, ἀπὸ τοῦ

Ὀλύμπου μέχρι τοῦ Παρνασσου. Οἱ δὲ ἄλλοι δύο υἱοὶ αὐτοῦ μὴ εὐχαριστούμενοι εἰς τοῦτο, ἔφυγον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὕστερον ὁ μὲν Ἰωάννης ἔλαβε γυναῖκα τὴν θυγατέρα τοῦ Σιδασοκράτορος Τορνίκου, ὁ δὲ Δημήτριος, ὃς τις μετωναμάσθη Μιχαήλ, ἔλαβε τὴν θυγατέρα τοῦ Παλαιολόγου.

§. γ'. Ἐπειδὴ δὲ ἀπεσάτησεν ὁ Ἀνδρόνικος δ.ο.ικητῆς τῆς Ἀνδριανουπόλεως, καὶ ἐκάλεσε τοὺς Ταρτάρους νὰ ἀφανίσωσι τὴν Θράκην, ἔπειτα ἔφυγεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἰωάννην τὸν νόθον, ἔπεμψεν ὁ Παλαιολόγος τῷ 1271, στρατεύματα διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, καὶ στρατηγὸν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰωάννην, νὰ πολεμήσῃ τὸν Ἰωάννην. Τότε ὁ Ἰωάννης μὴ δυτάμενος νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν τοσαύτην δύναμιν, ἐπολιορκήθη αὐστηρῶς εἰς τὰς νέας Πάτρας, ὅπου δὲν εἶχε τροφὰς ἱκανάς. Ὅθεν ἐνδύεται ὡς δούλος, λαμβάνει μάστιγα εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐξέρχεται τὴν νύκτα, προσποιούμενος ὅτι ζητεῖ τὸν Ἴππον τοῦ αὐθεντοῦ αὐτοῦ, λυπούμενος καὶ κράζων μὲ μίξοθάρδαρον φωνήν, ἃν εἶδε τίς πρὸς τοιοῦτον Ἴππον. Οἱ δὲ στρατιῶται γελῶντες καὶ ὑβρίζοντες διὰ τὴν τοιαύτην ἀγροικίαν, τὸν ἀφῆκαν καὶ

ἐπέρασεν ἔλουν τὸ στρατόπεδον. Ἐκείθεν δὲ ἦλθεν εἰς ἓν μουσῆριον, καὶ ἐφανερώθη εἰς τοῦ Ἠγαύμενον, ὅστις ἔδωκεν αὐτῷ πέντε Ἴππους, καὶ δούλους ὁμοίως, καὶ οὕτως ἦλθεν εἰς τὰς Θήβας, ὅπου ἦτον ὁ Δούξ τῶν Θησῶν καὶ Ἀθησῶν Ἰωάννης Ρόλης καλούμενος, καὶ ὑπεσχέθη αὐτῷ μίαν Συγγέρα αὐτοῦ γυναικα, ἃν δώσει βόηθειαν. Ὅθεν ἔδωκεν αὐτῷ πεντακοσίους Ἴππους Ἀθηναίους ἀνδρείους καὶ ἐμπείρους. Οἱ μὲν ἐχθροὶ ἐπυλοῦσαν τὴν πάλιν, νομίζοντες ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦτον εὐδεν, καὶ προφυλάττοντες μάλιχα νὰ μὴ φύγη. Ἐν τῇ πόλει δὲ μένον ὁ διοικητὴς ἔξευρε τοῦτο τὸ μυστήριον. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπισπῶν ἐξαίφνης καὶ ἀπροσδοκίτως, κατέκοψε καὶ κατεσκόρπισε κατὰ κράτος τὸ τρίντα χιλιάδων εὐρύτευμα, μὲ πεντακοσίους Ἀθηναίους, ὡς ἐγίμνησον αἱ παῖδες ἀπὸ σώματα καὶ λάφυρα. Τοῦτο δὲ τὸ εὐρύτευμα ἦτον τὸ πλείστον μέρος Τούρκων καὶ μεθαρῶρων καὶ Κομόνων.

§. 19. Τῷ δὲ 1273 ἐπεμψεν ὁ Παλαιολόγος δύο στρατηγούς κατὰ τοῦ Ἰωάννου, μὲ εὐρύτευμα πολὺ. Ἀλλ' ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ μὲ τὴν φθορὰν καὶ βίαν, ὡς ὁ μὲν εἰς ἐλήρηται αἰχμάλωτος, ὁ δὲ ἄλλως φεύγων, ἐκτόπησε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς

ἐν δένδρον, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Αὕτη ἡ μάχη ἐδόξασε πολὺ τὸν Ἰωάννην, ἐπειδὴ ἐνίκησε μόνον διὰ στρατηγήματος, ἐπιπεσὼν ἀπρόσδοκῶς εἰς τόπον ἀρμόδιον, ὅπου ἱεῖς ἦσαν ἀμέριμνοι. Κατ' ἐκείτους τοὺς χρόνους καταγίνοντο εὐθέρως ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ Ῥώμη, νὰ ἐνώσωσι τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ σχεδὸν ὁ Παλαιολόγος καὶ ἡ Σύνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔδειξαν, ὅτι δέχονται τὴν ἔνωσιν, καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Πάπα.

§. κ'. Ὁ δὲ Νικηφόρος ὁ Δεσπότης τῆς Ἠπειροῦ, καὶ ὁ Ἰωάννης τῆς Θεσσαλίας δὲν ἐδέχοντο τὰ τοιαῦτα, μήτε ἤθελον νὰ γνωρίσωσι τὸν Πάπαν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ὅμοίως δὲν ἐδέχετο καὶ τὸ πλῆθος, καὶ ἔφρουρον σωρηδὸν εἰς τὴν Ἠπειρὸν καὶ Θεσσαλίαν, καὶ εἰς ἄλλα μέρη, νομίζοντες μεμολυσμένην τὴν γῆν ἐκείνην, ὅπου ἐδέχθησαν τὴν τοιαύτην ἔνωσιν. Ἄλλοι πάλιν προεφέρουντο ἀπειλοῦντες καὶ ὀνειδίζοντες, ὥστε ἠναγκάσθῃ ὁ Πατριάρχης νὰ συνάξῃ Σύνοδον, καὶ νὰ ἀναθεματίσῃ ὅλους τοὺς ἐναντίους ἀφώρισεν ὄνομασί καὶ τὸν Νικηφόρον καὶ Ἰωάννην. Ἀφ' οὗ δὲ ἐδοκίμασαν μὲ διαφόρους τρόπους, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ καταπείσωσι τούτους τοὺς

ἡγαμέωντας, οὔτε μὲ τοὺς ἀφωρισμοὺς, οὔτε μὲ τοὺς φοβερισμοὺς, ἐπεμψεν ὁ Παλαιολόγος μεγάλην στρατιάν κατ' αὐτῶν. Ἀλλ' οἱ στρατηγοὶ ἐμήνυσαν πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅτι δὲν δέχονται καὶ αὐτοὶ τὴν ἐνέσσω, καὶ νομίζουσι τὸν Παλαιολόγον αἰρετικόν. Ὅθεν ὁ Ἰωάννης ἐστράτευσεν ἀφόβως, καὶ ἐκρίευσέ τινας πόλεις. Μαθὼν δὲ τὴν προδοσίαν ὁ Παλαιολόγος, ἔσειλεν ἄλλους στρατηγούς, καὶ ἐφυλάκωσα τοὺς προτέρους. Ἐνικήθησαν ὁμως. Τέλος δὲ κατεταράχθη τὸ βασίλειον ὅλον, καὶ αἱ προδοσίαι ἦσαν πανταχοῦ. Ἐλάσσε μερικτοὺς ὁ Παλαιολόγος, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς, διὰ τί γίνονται προδοταί· ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν, ὅτι δικαιότερον νομίζομεν, νὰ προδώσωμεν τὸν βασιλέα μας, παρά τὴν πίσω μας.

§. κα'. Ἐν τούτοις δὲ ὁ Ἰωάννης συνάξας ὀκτὼ Ἐπισκόπους τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, πολλοὺς κληρικοὺς, καὶ ὡς ἑκατὸν Ἱερομνηστῆρους, συγκροτεῖ Σύνοδον εἰς τὴν Θεσσαλίαν τῷ 1277, ὅπου ἐξηρεύνθησαν θεολογικῶς τὸ δυτικὸν δόγμα, καὶ ἐκήρυξαν αὐτὸ αἰρετικόν. Ἐπιετα ἀνεθεμάτισαν τὸν Πάπαν, τὸν Δυτοκράτορα Μεγαῆλ τὸν Παλαιολόγον, τὸν

Πατριάρχην, τοὺς Ἀρχιερεῖς, καὶ ἔλους τοὺς λοιποὺς, ὅσοι εἰδέχθησαν τὸ δόγμα τοῦτο. Ἐφυλάκωσεν καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Τρίκης, καὶ τὸν Νέων Πατρῶν, ἐπειδὴ συγκατένευσαν εἰς τοῦτο. Καὶ οὕτως ἐμπέδισεν ὁ Ἰωάννης τὴν ὁρμὴν ἐκείνην τῆς ἐνώσεως. Τῷ δὲ 1282, ἔλαβεν ὁ Παλαιολόγος πολὺ κράτευμα Ταρτάρων, καὶ ἐστράτευσε μὲ αὐτοὺς νὰ πολεμήσῃ τὸν Ἰωάννην, ἀλλ' ἀπέθανεν εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ Ἀνδρόνικος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

§. κβ'. Ἀπέθανε καὶ ὁ Ἰωάννης, καὶ ἔμεινε διάδοχος ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ, ὁμοίως πολιτικὸς καὶ πολεμικὸς. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀνδρόνικος ἤθελε μὲν νὰ ἐλευθερωθῇ ἐκ τοῦ τοιούτου ἐναντίου, ὅμως εὐθὺς δὲν ἐδύνατο νὰ τὸν πολεμήσῃ ἀναφανδόν. Ὄθεν ἔστειλε κράτευμα εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Θεσσαλίας μὲ πρόφασιν, νὰ πολεμήσῃ τοὺς πειράτας. Τὸ κράτευμα τοῦτο ἐστρατοπεδεύσεν εἰς τὴν Δημητριάδα, καὶ ὠχύρωσεν τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐκεῖθεν παρετήρησε τὰ κινήματα τοῦ Μιχαήλ. Συνέβη ὅμως νόσος ἐπιδημική, καὶ ἐφθάρει ὅλον τὸν κράτευμα, καὶ αὐτὸς ὁ στρατηγός. Τέλος δὲ ἡ Ἄννα ἐξαδέλφη τοῦ Ἀνδρονίκου, καὶ γυνὴ τοῦ Νικηφόρου

Δεσπότης τῆς Ἡπείρου, φοβουμένη καὶ αὐτὴ
 τὸν Μιχαήλ, ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἡπείρου,
 εὐὰ λάβῃ γυναῖκα τὴν θυγατέρα αὐτῆς, καὶ ἐκεῖ
 ἔδεξαν αὐτὸν μὲν τοιαύτην ἀπάντησιν τῷ 1284,
 εἶτα τὸν ἐπέλεξε εἰς τὴν Ἀνδρόνικου, ὡς
 αἰχμαλώτου. ἔρχετο καὶ ἀδελφὴν εἰς ἡλικίαν γά-
 μου, καὶ ἔλαβεν καὶ αὐτήν. Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος
 τοὺς ἐφύλαττεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπί-
 μως, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἠσύχαζε, καταγυνομέ-
 νος εὐὰ φύγῃ. Ὁθεν ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν Θεσ-
 σαλονίαν, ὁμοῦ μὲν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. Ὁ φύ-
 λαξ τῆς φυλακῆς ταύτης ἦτον ἄγγλος Ἑρρίκος
 οὐρομαζόμενος, καὶ πρὸς τοῦτον ὑπεσχέθη ὁ Μι-
 χαήλ ἀλλὰ τε πολλά, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ
 γυναῖκα, ἅν τὸν ἐλευθερώσει. Ὁθεν ὁ Ἑρρίκος
 φρονεῖ μίαν νύκτα τοὺς δύο φύλακας στρατιώ-
 τας, καταβαίνει μὲν τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τὴν
 θάλασσαν, ὅπου εἶχε πλοῖον προητοιμασμένον,
 εἰσέρχονται εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἀπεπλεύσαν εὐ-
 τυχῶς. Ὁ σκοπὸς ἦτον εὐὰ φύγῃ εἰς τὴν Ἑσ-
 ρίαν, τὴν ὁποίαν ἐξουσίαζε τότε ὁ Δουξ τῶν
 Θεσῶν, ὅστις εἶχε γυναῖκα, ὡς εἴρηται, τὴν
 ἀδελφὴν τοῦ Μιχαήλ. Συνέβη ὁμως τριφυμία
 μεγάλη, καὶ περιέφερεν αὐτοὺς εὐθεν λακίβην.

καὶ τέλος μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἐσαυάγησαν πλησίον τοῦ Ῥαιδεσοῦ εἰς τὴν Θράκην, ὅπου ἐγνωρίσθησαν, καὶ ἐκομίσθησαν πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Τότε ὁ Ἀυδρόνικος ἐκλείσεν αὐτοὺς εἰς ἓνα πύργον τοῦ παλατίου, πλησίου τοῦ κροτώνας αὐτοῦ. Τὸν δὲ Ἑρρίκον ἐτιμώρησε κατ' ἀξίαν τοῦ παιάματος. Ἔμεινε τοίνυν φυλακωμένος ὀκτὼ χρόνους, ὡς ἀπελπίσθη. Ὄθεν μίαν νύκτα ἀναψε τὸν πύργον, καὶ κατῆ καὶ ὁ Ἀυδρόνικος μετ' αὐτόν. Ἐνόησαν ὅμως τὴν πυρκαϊάν, καὶ ἔδραμε πρῶτος ὁ Εὐνοῦχος Κάρδας, ὅς τις συντρίψας τὴν θύραν τοῦ πύργου, εἰσῆλθεν. Ὁ δὲ Μιχαὴλ ἐφρόνευσεν αὐτόν, ἔπειτα ἐφρευθήη καὶ ἐκείνος ἐναντιούμενος εἰς τοὺς στρατιώτας (σ). Τοιοῦτου τέλους ἔδωκεν ὁ Μιχαὴλ νόσος ἔτι ὦν, πρὶν μεταχειρισθῆ τὰ προτερήματα αὐτοῦ. Ὁ Ἀυδρόνικος εἶπε πρὸς αὐτόν ἔτι πρότερον, ἂν θέλῃ καὶ μείνῃ μετ' αὐτόν, καὶ τὸν δώσῃ τὴν ἀρεψίαν αὐτοῦ γυναῖκα, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἤθελε καὶ εἶναι ὑποκείμενος εἰς ἄλλον.

§. κγ'. Ἔμεινε δὲ διάδοχος ὁ νεώτερος ἀδελφός αὐτοῦ Ἰωάννης Δουξ Ἄγγελος Κομνηνός.

(σ) Παχυμέρ. α'. κζ'.

ὀνομαζόμενος, εἰς τὴν Θεσσαλίαν, Ἄλλ' ὁ Στίφας βασιλεὺς τῶν Σέρβων ἐκυρίευσε τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἄλλους τόπους τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐδίωξε τοὺς Κομνηνοὺς ἐκεῖθεν. Ἀνελάσει δὲ πάλιν αὐτὴν τῷ 1337 ὁ Νικηφόρος Ἄγγελος υἱὸς τοῦ Ἰωάννου. Ἐπανεστῆσαν ὅμως οἱ Ἄλβανοὶ κατ' αὐτῷ, καὶ ἐφρουρήθη εἰς τὴν μάχην πλησίον τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ (α). Ἐπειτα ἄρ' οὐ ἐλάττω ἐκεῖσε οἱ μεγάλοι ἄνδρες, ὑπετάχθησαν καὶ ἡ Θεσσαλία καὶ ἡ Ἠπειρος εἰς τὴν αὐτὴν δυναστείαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

δ. αδ. Ὁ Νικηφόρος τῆς Ἠπείρου καὶ Αἰτωλίας, Ἄγγελος Δούξ Κομνηνὸς καὶ αὐτὸς ὀνομαζόμενος, ἀφῆκεν ἕνα υἱὸν Θωμᾶν, καὶ μίαν θυγατέρα Θάμαρ καλουμένης. Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ὁ δεύτερος, Ἀυτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐζήτησε τὴν Θάμαρ γυναῖκα εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μιχαὴλ τῷ 1295· ἀλλ' ἡ σύνοδος εἰς εὐχαιρῶν ἀδελφῶν, ὅτι ἦσαν συγγενεῖς πλησιέστατοι. Ὅθεν ἔλαβεν αὐτὴν ὁ Φίλιππος ἡγεμὸν τῶν Τσάρων, καὶ ἀδελφὸς Καρόλου τοῦ δευτέρου, βασιλέως τῆς Σικελίας. Ἡ δὲ

(α) Κωνσταντ. Δ'. μδ'.

μητέρα αὐτῆς Ἄννα ἔδωκε καὶ τένας πόλεις τῆς Ἠπείρου πρῶτα (α). Ὁ δὲ Ἰωάννης Κόμης Παλαιῶς τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, καὶ γαμβρὸς τοῦ Ἀνδρονίκου, ἐφύτευσε τὸν Θωμᾶν, καὶ ἔλαβεν αὐτὸς τοὺς τόπους ἐκείνου. Μετ' ὀλίγου ὁμῶς ἐφαρμάκωσεν αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ἐμεινεν ἐκείνη διοικήτρια, Ἄννα καλουμένη, ἔχουσα καὶ δύο τέκνα ἀνήλικα, ὧν ὁ πρωτότοκος ὠνομάζετο Νικηφόρος. Κατὰ ταύτην τὴν περιρῖσασιν ἐπεμψε πρέσβεις εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν Ἀνδρόνικος ὁ τρίτος, Αὐτοκράτωρ τῆς Βυζαντινουπόλεως τῷ 1336, καὶ παρεκίνει τοὺς Ἀκαρνανίαν, νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν κοινὴν μοναρχίαν. Ἀλλ' ἐκεῖνοι εἶχον διαφόρους τὰς γνώμας, ὥστε διηρέθησαν εἰς δύο μέρη. Τίλος δὲ ἐπειτάχθησαν, καὶ ἦλθεν ὁ Ἀνδρόνικος εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, ὅπου ἦτον ἡ αὐλή τῆς Ἄννης τότε, καὶ ἐθεώρησε τὸν τόπον καὶ τὰς πόλεις τῆς Ἀκαρνανίας, Ἠπείρου καὶ Αἰτωλίας, καὶ εἰσαξέε διοικητάς. Τινὲς δὲ τούτων μὴ εὐχαριστούμενοι, ἔλαβον τὸν Νικηφόρον καὶ τὸν διδάσ-

(α) Παχυμέρ. β'. Ιη'.

καλεῖται αὐτὸν Ῥοχρόν οὐνομαζόμενον, καὶ ἔργον εἰς τὰ Τάρτυρα (α).

§. κδ'. Τὰς νήσους τῆς Ἡπειροῦ εἶχον οἱ Λατῶναι, ὡς εἶρηται, καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ Δούρας ὁ τελευταῖος ἡγεμὼν τῶν Κορρῶν τῷ 1386, οἱ ἐγκάτοικοι τῆς νήσου ταύτης διὸ ἐδέχθησαν ἄλλαν ἡγεμόνα, ὅλλ' ἐκάλεσαν τοῦς Ἑνετοῦς, ἐπειδὴ ἐφραδύντο τοῦς Τούρκους, οἱ τῶν ἐκυρίεον τότε τὴν Θρόκην καὶ Μακεδονίαν, καὶ ἄλλους τόπους. Ἐκτοτε λοιπὸν ἔμειναν οἱ Κορραὶ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῶν Ἑνετῶν, μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Γάλλων. Ἐν τούτοις δὲ τῷ 1392 δέκα χιλιάδες Ἰλλυριοὶ φεδύμενοι τοῦς Τούρκους, ἔφυγον σὺν γυναίξιν καὶ τέκνοις εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὅπου ἦσαν ἔτι χριστιανοὶ ἡγεμόνες, καὶ ἐδέχθη αὐτοῦς εὐμενέστατα Θεόδωρος ὁ Παλαιολόγος, ὁ τότε ἐκεῖ Δεσπότης. Ὁ δὲ Κάρολος ὁ δεύτερος, Κόμης τῆς Κεφαλληνίας, ἀφῆκε τρεῖς υἱοὺς νόθους, καὶ εὐθένα νόμιμον. Ὅθεν ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Κάρολος ἐζήτηε τὴν διαδοχὴν. Εἶχον δὲ οἱ ἡγεμόνες οὕτω τότε καὶ πολλοὺς τόπους τῆς Ἡπειροῦ. Οἱ

(α) Δευκ. Ἰστορ. Κωνσταντ. 262. Κωντακουλ. β'. λγ'.

ἔει νόθοι ἐζήτησαν βοήθειαν παρὰ τῶν Τούρκων,
 οἷτινες κατατάραττον τότε ἅπασαν τὴν Ἑυρέ-
 πην, ἐκυρίευσαν καὶ τὴν Θεσσαλονίκην πρὸ ὀ-
 λίγου τῷ 1431. Ἐδέχθη τοίνυν τὴν πρῶτα-
 σίαν ταύτην ὁ τότε Σουλτάνος Ἀμουράτ, καὶ
 ἐπέμψε ἐράτευμα εἰς τὴν Ἡπειρον, νὰ κρίνῃ
 τὴν διαφοράν. Τῷ μὲν Καρόλῳ ἔδωκε τὴν Ἡ-
 πειρον καὶ Ἀκαρυαίαν, μὲ συμφωνίον ὁμῶς,
 νὰ εἶναι ὑποκείμενος αὐτοῦ, καὶ νὰ πληρώσῃ
 φόρον προσδιωρισμένον. Ἐδωκε καὶ εἰς τοὺς
 νύθους τινὰς τόπους μὲ τὴν αὐτὴν συνθήκην.
 Ἐλαβε καὶ αὐτὸς τότε μόνον τὰ Ἰωάννινα, διὰ
 τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου, τὴν Ἄρταν καὶ τὸ Ἀγ-
 γιλιάκασρον, δηλαδὴ τὰς μητροπόλεις καὶ τὰ
 ὀχυρώματα τῆς Ἡπείρου. Καὶ οὕτως εὐχαριστή-
 θησαν ἅπαντες (α). Τότε τοίνυν ἦλθον οἱ Τούρ-
 και τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἡπειρον τῷ 1431,
 διὰ τὴν ῥηθείσαν αἰτίαν, πρὶν κυριεύσωσι τὴν
 Κωνσταντινούπολιν. Ἐπειτα κατ' ὀλίγον ἐκυρίευσ-
 σαν καὶ τοὺς ἄλλους τόπους, πολεμοῦντες μὲ
 τὴν διαβόητον Γεώργιον τὸν Κασριώτην, πολ-
 λούς χρόνους ὕστερον. Οὗτος ὁ ἡγεμὼν εἶχε κα-

(α) Κατακωνσταντινῶν. Ε'. 126. 127.

θίδραν τὴν Ἡρόϊαν πόλιν τῆς Ἰλλυρίας, τὴν τῶν
 ἄνω Ἀλβανίας, καὶ ἔδειξε σταθερότητα ἀπίστου-
 των κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ τοιαύτην τόλμην
 καὶ ἀνδρείαν, καὶ φρόνησιν στρατηγικὴν, ἐπι-
 πάσει δὲ τούτοις εὐσέβειαν ἄκραν καὶ δικαιοσύ-
 νην, ὥστε φαίνεται ἀπαραδειγμάτιστος. Ἀλλὰ τὸ
 πλήθος τῶν Τούρκων ἦτον ἀτελεύτητον. Μὲν πρῶ-
 τε χιλιάδας ἐφύεντο καὶ διεσκόρπιζον εἰκοσι-
 ἄλλ' ἐκείνους ἐφύτρωναν πενήντα. Μόλις δὲ διε-
 σκόρπιζε τούτους, καὶ ἀνέφρου διπλάσιαι. Ὅθεν
 δεῦν ἐδυνήθη νὰ ἀυξήσῃ τοὺς τόπους καὶ τὴν δύ-
 ναμιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἔδραπε μόνον πῶς νὰ κρατή-
 σῃ τοὺς ὑπάρχοντας, φυλάττων ἀείποτε τὰ δυσ-
 ἔατα ὄρη καὶ στενά. Τούτου τοῦ Ἡρώος τὴν ἱ-
 σορίαν ἐγραψαν οἱ Ἰσορικοί ἰδιαιτέρως, ἧτις εἶ-
 ναι πολλῆς περιεργίας ἀξία· μεταφράσθη ἐκ τοῦ
 Γαλλικοῦ καὶ εἰς τὸ Γερμανικόν, καὶ εἰς τὸ ἡ-
 μέτερον ἰδίωμα. Ἐπωρομάζετο δὲ βασιλεὺς τῆς
 Ἀλβανίας, καὶ Πριγκιπὸς τῆς Ἡπείρου· οἱ δὲ Ἀλ-
 βανοὶ τραγουδοῦσιν εἰς τοὺς ἀθλοὺς αὐτοῦ.

§. 25. Τοιαύτην καταστροφὴν, τοσαύτας
 μεταβολάς, καὶ τοιούτους κατακλυσμοὺς τῶν
 ἀγρίων καὶ βαρβάρων ἔθνων ὑπέφερεν ἡ Ἑλλὰς,
 καὶ ἡ Ἡπειρος ὅμοῦ, μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ῥω-